

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 14Co/479/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6712203245
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 10. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Podhorová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2013:6712203245.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v právnej veci navrhovateľa: BL Telecom debt, s. r. o., so sídlom Šoltésovej 14, 811 08 Bratislava, IČO: 45 535 108, zast. Advokátskou kanceláriou SOUKENÍK - ŠTRPKA, s. r. o., so sídlom Šoltésovej 14 811 08 Bratislava, IČO: 36 862 711, proti odporcovi: Q. A., nar. XX. XX. XXXX, bytom S. XXX, XXX XX B., štátny občan SR, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcu: občianske združenie OZ právna pomoc spotrebiteľom, so sídlom Sofijská 13, 040 13 Košice, IČO: 42 247 268, zast. advokátom JUDr. Ladislavom Miklušom, Stará Baštova 2, 040 11 Košice, adresa na doručovanie Budapeštianska 8, 040 13 Košice, o zaplatenie 248,95 € s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Zvolen zo dňa 05. 09. 2012 č. k. 10C/31/2012 - 88, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd zamietol návrh navrhovateľa, ktorým sa domáhal proti odporcovi zaplatenia sumy 248,95 € s úrokom z omeškania. Prvostupňový súd po vykonanom dokazovaní posúdil záväzkový vzťah účastníkov zo zmluvy o pripojení ako občianskoprávny a spotrebiteľský vzťah. Pokiaľ sa navrhovateľ primárne v návrhu domáhal zaplatenia zmluvnej pokuty vo výške 248,95 € (7.500 Sk), súd mu tento nárok nepriznal s poukazom na rozsudok Okresného súdu Bardejov č. k. 4C/162/2011-28 zo dňa 06. 12. 2011 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 15. 03. 2012 č. k. 16Co/32/2012, v ktorom bola zmluvná pokuta rovnakého významu vyhlásená za neprijateľnú zmluvnú podmienku a obdobne aj vo veci Okresného súdu Prešov zo dňa 28. 09. 2011 č. k. 7C/16/2011-58 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 23. 05. 2012 č. k. 2Co/132/2011 s tým, že v týchto konaniach ako navrhovateľ vystupovala spoločnosť Slovak Telecom a. s., teda právny predchodca navrhovateľa v tomto konaní. Súd mal za to, že ustanovenie § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka zakazuje dodávateľovi používať zmluvnú podmienku, ktorá bola právoplatne súdom vyhlásená za neprijateľnú s tým, že takáto zmluvná podmienka je s poukazom na ustanovenie § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka absolútne neplatná. Odkázal na rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 24. 04. 2012 sp. zn. 6Co/91/2011, v odôvodnení ktorého sa uvádza, že ďalším používaním zmluvnej podmienky, ktorá bola vyhlásená za neprijateľnú, vytvára dodávateľ protiprávny stav, naviac zákonom explicitne zakázaný a priznanie plnenia z takejto zmluvnej podmienky je priamo v rozpore so zákonom s tým, že ak by súd priznal plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky, išlo by o tolerovanie pokračujúceho protiprávneho stavu zo strany súdu a popieranie vysokého záujmu EÚ a práva EÚ na ochrane práv spotrebiteľa. Ďalej v odôvodnení tohto rozhodnutia sa uvádza, že ak si dodávateľ v inštančnom postupe používanie problémovej klauzuly neobhájí, je povinný bez ďalšieho zdržať sa jej ďalšieho (opakovaného, súvislého) používania vrátane uplatňovania plnení z takejto klauzuly. Takýto zákaz priamo vyplýva z ustanovenia § 53a Občianskeho zákonníka a nie je pritom významné, či iný súd by v rámci súdnej kontroly bol k dodávateľovi zhovievavejší alebo dokonca by priznal plnenie z takejto podmienky. Pri neexistencii databázy vyhlásených neprijateľných podmienok sa môže bežne stať, že iný súd plnenie pre zmenu prizná, avšak každopádne ide o protiprávny stav, za ktorý je zodpovedný dodávateľ, ktorý na súdoch

sústavne plnenie z judikovaných neprijateľných zmluvných podmienok uplatňuje a doslova v nie dobrej viere „skúša“, ktorý súd mu plnenie prizná.

Navrhovateľ, zrejme s ohľadom na uvedené súdne rozhodnutie, požiadal v prípade, ak súd neuzná nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty, priznať nárok na náhradu škody vo výške 4.489 Sk (149,01 €), ktorá predstavuje rozdiel medzi štandardnou cenou mobilného telefónu Samsung E250 v čase uzatvorenia zmluvy o pripojení a zľavnenou kúpnu cenou vo výške 1 Sk. Súd skúmal aj zodpovednostné predpoklady pre náhradu škody v zmysle občianskoprávnej zodpovednosti a dospel k záveru, že nemal preukázané splnenie všetkých zodpovednostných predpokladov a následne vznik nároku navrhovateľa na náhradu škody, keď podľa názoru súdu odporca (zrejme má byť navrhovateľ) neunesol dôkazné bremeno na splnenie predpokladu príčinnej súvislosti medzi protiprávnym úkonom a škodou. Súd preto návrh v celom rozsahu zamietol a v zmysle toho rozhodol o náhrade trov konania.

Proti rozsudku okresného súdu podal odvolanie vedľajší účastník na strane odporcu, a to vo výroku, ktorým súd nepriznal vedľajšiemu účastníkovi právo na náhradu trov konania. Rozhodnutie považuje za nesprávne a domáha sa jeho zmeny tak, že navrhovateľ bude zaviazaný na povinnosť zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi trovy prvostupňového, aj trovy odvolacieho konania.

Proti rozsudku okresného súdu podal odvolanie aj navrhovateľ prostredníctvom splnomocnenej advokátskej kancelárie, a to proti výroku, ktorým súd zamietol uplatnený nárok navrhovateľa a nepriznal mu trovy právneho zastúpenia. Pokiaľ súd prvého stupňa poukázal na ustanovenie § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktoré podľa jeho názoru znamená, že ak hociktorý okresný súd uvedie, že daná podmienka v danom prípade je neprijateľnou podmienkou v spotrebiteľskej zmluve, má daný dodávateľ povinnosť s okamžitou platnosťou stiahnuť všetky nároky z takejto zmluvnej pokuty, ktoré uplatňuje v súdnych konaniach a všetky ostatné súdy, či už aj vyššej inštancie, sú ním viazané rozhodovať rovnako, uvádzal, že interpretovanie ustanovenia § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka nie je v súlade so zámerom zákonodarcu. Zákaz ďalšieho používania neprijateľnej zmluvnej podmienky pôsobí a je rešpektovaný subjektmi súkromného práva zo strany dodávateľov pri ďalšom poskytovaní služieb spotrebiteľom. Zákonná povinnosť zdržať sa protiprávneho konania pôsobí voči dodávateľom ako subjektom súkromného práva až od vydania rozhodnutia, v ktorom je určitá zmluvná povinnosť vyhlásená za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Tým je splnená povinnosť štátu zabezpečiť, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených medzi dodávateľom a spotrebiteľom neboli aj naďalej používané v spotrebiteľských zmluvách. Ustanovenie § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka nemá pôsobiť retroaktívne, má pôsobiť do budúcnosti, t. j. od doby vydania takéhoto rozhodnutia a má pôsobiť na dodávateľa, aby mal nielen povinnosť, ale aj možnosť zmeniť svoje obchodné podmienky. Pokiaľ tak nevykoná, môže v zmysle ustanovenia § 4 ods. 10 zákona č. 250/2007 Z. z. po upozornení byť postihnutý v zmysle noriem správneho práva uložením sankcie. Na neprijateľné podmienky, ktoré dodávateľ používa, má práve slúžiť rozhodnutie akéhokoľvek súdu Slovenskej republiky. Dodávateľ má však mať právo brániť sa zákonnou formou proti prípadnému udeleniu sankcie, napríklad aj rozhodnutiami iných súdov alebo súdov vyššej inštancie.

Ustanovenie § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka má dať len zákonný nástroj na to, aby mohol byť prípadný dodávateľ postihnutý za používanie neprijateľnej podmienky v tzv. predsúdnom štádiu. V prípade súdneho konania súd prihliada ex offio na neprijateľné zmluvné podmienky, tieto vyhodnocuje jednotlivo a podľa daného prípadu, čo je v súlade s Ústavou priznaným právom na súdnu ochranu. Aj sudca je v zmysle čl. 144 ods. 1 Ústavy SR pri výkone svojej funkcie nezávislý a pri rozhodovaní je viazaný ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 a zákonom. Je tiež viazaný v zmysle § 135 O. s. p. rozhodnutím ústavného súdu o tom, či určitý právny predpis je v rozpore s ústavou, so zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná, a tiež rozhodnutím ústavného súdu alebo Európskeho súdu pre ľudské práva, ktoré sa týkajú základných ľudských práv a slobôd, rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihnutelný podľa osobitných predpisov, a kto ich spáchal, ako aj rozhodnutím o osobnom stave, vzniku alebo zániku spoločnosti a o zápise základného imania. Súd nie je viazaný rozhodnutím iného okresného súdu, ktorý vyhlásil podobnú zmluvnú podmienku za neprijateľnú. Každý súd je povinný vec individuálne posúdiť s ohľadom na všetky okolnosti prípadu a rozhodnutie riadne odôvodniť. Každý konkrétny prípad je povinný riadne prejednať a rozhodnutie presvedčivo odôvodniť s prihliadnutím na všetky skutočnosti, ktoré za konania vyšli najavo. Napriek rámcovej podobnosti prípadov nemožno postupovať rovnako a paušalizovať tak zmluvnú pokutu ako neprijateľnú len na

základe toho, že v nejakom prípade bez preskúmania podobnosti skutkového stavu bola zmluvná pokuta vyhlásená za neprijateľnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve. Takýto postup nemá oporu v zákone a ani nemá oporu v zásadách právneho štátu. V ďalšom sa podrobne navrhovateľ vyjadruje k primeranosti zmluvnej pokuty, k zmluvnej pokute vo výške preukázanej škody, k moderácii zmluvnej pokuty a k judikatúre v otázke neprimeranosti zmluvnej pokuty. Domáha sa zmeny napadnutého rozsudku tak, že odporca bude zaviazaný na povinnosť zaplatiť mu aj sumu 248,95 € s úrokom z omeškania tak, ako bol tento nárok uplatnený, ako aj priznania trov prvostupňového a odvolacieho konania.

Krajský súd preskúmal vec v medziach daných ustanovením § 212 ods. 1 O. s. p., bez nariadenia pojednávania v súlade s § 214 ods. 2 O. s. p. Napadnutý rozsudok okresného súdu s poukazom na ustanovenie § 221 ods. 1 písm. i/ a h/ O. s. p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia vzhľadom na rozsah a obsah odvolania navrhovateľa dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné, pokiaľ navrhovateľ namieta voči tomu, že prvostupňový súd zamietol jeho návrh na zapltenie uplatnenej zmluvnej pokuty s odkazom na rozhodnutie iného okresného súdu (v spojení s rozhodnutím odvolacieho súdu), ktorý v obdobnej veci zamietol návrh a vyhlásil zmluvnú pokutu rovnakého významu za neprijateľnú zmluvnú podmienku postupujúc podľa ustanovenia § 53 a § 53a ods. 1 O. s. p. v spojení s § 153 ods. 4 O. s. p.

Podľa § 153ods. 4 O. s. p., ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky alebo mu na základe takejto podmienky súd uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie túto zmluvnú podmienku vo výroku rozhodnutia.

Pokiaľ súd takýmto spôsobom určil niektorú zmluvnú podmienku za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti, má dodávateľ povinnosť držať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Rovnakú povinnosť má aj pokiaľ na základe takejto podmienky mu súd uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie. Účelom je, aby dodávateľovi vznikla povinnosť držať sa používania takejto podmienky vo všetkých zmluvách so spotrebiteľmi, resp. aj podmienky s rovnakým významom. Túto povinnosť na základe takéhoto výroku môže uplatniť každý spotrebiteľ, ktorý je takouto podmienkou dotknutý (podmienkou, ktorá je opísaná vo výroku rozsudku). Rozhodnutie podľa § 153 ods. 4 však nepredstavuje prekážku rozsúdenej veci - res iudicatae - (pozri dôvodovú správu k uvedenému ustanoveniu) pre spory dodávateľa s inými spotrebiteľmi, ktoré neboli účastníkom konania v konaní, ktorým bol vyhlásený tento rozsudok. Iní spotrebiteľia sa nemôžu v prípadných sporoch brániť nedostatkom procesnej podmienky spočívajúcej v prekážke rozsúdenej veci, musia dosiahnuť vo vlastných veciach meritórny výrok príslušného súdu.

V zmysle uvedeného odvolací súd zaujal právny názor, že pokiaľ prvostupňový súd považuje dojednanie zmluvnej pokuty za neplatné z dôvodu neprijateľnosti takejto zmluvnej pokuty, musí sa s touto otázkou vysporiadať sám, to znamená v konkrétnom prípade musí na základe riadne zistených skutočností, a teda všetkého, čo v konaní vyšlo najavo, vyvodiť, z akého dôvodu považuje uvedenú zmluvnú podmienku za neprijateľnú, a teda neplatnú. Pokiaľ dospeje k takémuto záveru, môže aj ex offio uviesť túto vo výroku svojho rozhodnutia. Za neprijateľný však považuje postup, aby bez vlastných úvah odkázal na rozhodnutie iného súdu, hoc aj v obdobnom prípade, pretože takéto rozhodnutie ho žiadnym spôsobom nezaväzuje, rozhodnutie potom nemá riadne náležitosti v zmysle ustanovenia § 157 O. s. p., čím sa vystaví odňatiu možnosti účastníkovi na spravodlivý proces.

Vzhľadom na uvedené odvolaciemu súdu neostalo iné, ako s poukazom na ustanovenie § 221 ods. 1 písm. i/, h/ zrušiť napadnutý rozsudok a vec vrátiť prvostupňovému súdu na ďalšie konanie v zmysle ods. 2 tohto ustanovenia. Povinnosťou prvostupňového súdu bude vysporiadať sa s otázkou platnosti zmluvnej podmienky na zmluvnú pokutu, ktorú navrhovateľ voči odporcovi v tomto konaní uplatnil tak, aby rozhodnutie zodpovedalo všeobecným zásadám riadneho a riadne odôvodneného rozsudku v zmysle ustanovenia § 157 O. s. p.

Vzhľadom na uvedené bolo predčasné zaoberať sa rozhodnutím v otázke posúdenia nároku z titulu náhrady škody, pretože takto prichádza do úvahy posúdenie nároku až po riadnom vyčerpaní posúdenia oprávnenosti nároku na zaplatenie zmluvnej pokuty. Po rozhodnutí rozhodne súd opätovne aj o náhrade trov prvostupňového a odvolacieho konania.

Rozhodnutie bolo prijaté hlasovaním senátu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.